

Trzynasta Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Błagojewgrad (Bułgaria), 20–24 lipca 2015

Zadania turnieju indywidualnego

Nie przepisuj tekstu zadania. Rozwiązuj każde zadanie na osobnej kartce (kartkach) papieru. Na każdej kartce należy napisać numer zadania, numer miejsca i nazwisko. Tylko w tym wypadku możemy gwarantować uwzględnienie wszystkich kartek.

Rozwiązania należy uzasadniać. Odpowiedź, nawet prawidłowa, podana bez żadnego uzasadnienia będzie oceniana nisko.

Zadanie nr 1 (20 punktów). nahuatl:

$$\textit{mahtlactli-on-cē} \times \textit{mahtlactli} = \textit{mācuīl-pōhualli-on-mahtlactli} \quad (1)$$

$$\textit{cem-pōhualli} \times \textit{ōme} = \textit{ōm-pōhualli} \quad (2)$$

$$\textit{yē-pōhualli-on-chicōme} + \textit{mahtlactli-on-nāhui} = \textit{nāuh-pōhualli-on-cē} \quad (3)$$

$$\textit{mācuīlli} + \textit{ōme} = \textit{chicōme} \quad (4)$$

$$\textit{mahtlactli-on-ēyi} \times \textit{ēyi} = \textit{cem-pōhualli-on-caxtōlli-on-nāhui} \quad (5)$$

$$\textit{mācuīlli} \times \textit{ēyi} = \textit{caxtōlli} \quad (6)$$

arammba:

$$\textit{ngámbi} + \textit{ngámbi} = \textit{ngámbi} \times \textit{yànparo} \quad (7)$$

$$\textit{ngámbi} + \textit{asàr} = \textit{tambaroy} \quad (8)$$

$$\textit{yànparo tàxwo} + \textit{fete asàr tàxwo} = \textit{yànparo fete} \quad (9)$$

$$\textit{yenówe} \times \textit{yenówe tàxwo} = \textit{fete yenówe tàxwo} \quad (10)$$

$$\textit{nimbo} \times \textit{fete} = \textit{tarumba} \quad (11)$$

$$\textit{nimbo} + \textit{yànparo tàxwo} = \textit{yenówe tàxwo} \quad (12)$$

nahuatl:arammba:

$$\textit{yē-tzontli-on-nāuh-pōhualli-on-caxtōlli-on-cē} = \textit{ndamno} \quad (13)$$

$$\textit{cen-tzontli-on-cem-pōhualli-on-mahtlactli-on-ōme} = \textit{yànparo tarumba} \quad (14)$$

$$\textit{cen-tzontli} = \textit{tarumba tambaroy fete asàr} \quad (15)$$

$$\textit{cen-xiquipilli} = \textit{weremeke tarumba nimbo yànparo} \quad (16)$$

(a) Zapisz cyframi równania (1–12) i liczby (13–16).

(b) Zapisz w języku nahuatl: 42; 494.

(c) Zapisz w języku arammba: 43; 569.

⚠ Klasyczny nahuatl należący do rodziny uto-azteckiej był językiem imperium azteckiego w Meksyku.

Język arammba (również zwany serki, serkisetavi lub górny Morehead) należy do rodziny papuaskiej południowo-środkowej. Mówi nim około 970 osób w Papui-Nowej Gwinei.

—Milena Wenewa

Zadanie nr 2 (20 punktów). Podane są formy czasowników beslenejskiego dialektu języka kabardyjskiego (gwara wsi Uljap, Republika Adygea) w transkrypcji łaćnińskiej z zaznaczonym akcentem wyrazowym i ich tłumaczenia na polski:

def̄ɒn	<i>móc szyć</i>
g^wəš'əʔén	<i>mówić</i>
máde	<i>szyje</i>
mášxe	<i>je</i>
meçántɣ^we	<i>ślizga się</i>
meg^wəš'əʔéf	<i>może mówić</i>
mes	<i>płonie</i>
mebəbápe	<i>rzeczywiście leci</i>
mešxápe	<i>rzeczywiście je</i>
mezeqáfe	<i>udaje, że gryzie</i>
sən	<i>płonąc</i>
ʔəg^wərəg^wən	<i>drzeć</i>

(a) Przetłumacz na polski:

zeqén, medéf, medáfe, səfən, meg^wəš'əʔe, mebáb.

Oto jeszcze kilka wyrazów w dialekcie beslenejskim:

çántɣ^weçəm	<i>nie ślizga się</i>
çántɣ^wet	<i>ślizgał(a) się</i>
çentɣ^wéft	<i>mógł (mogła) się ślizgać</i>
dápet	<i>rzeczywiście szył(a)</i>
défxeme	<i>jeśli mogą szyć</i>
çántɣ^wexeme	<i>jeśli ślizgają się</i>
meʔəg^wərəg^wxə	<i>drżą</i>
səf̄qəm	<i>nie może płonąć</i>
bəbme	<i>jeśli leci</i>
bəbxet	<i>lecieli</i>
šxəme	<i>jeśli je</i>
ʔəg^wərəg^wqəm	<i>nie drży</i>

(b) Przetłumacz na polski:

çentɣ^wéfmə, šxáfexəqəm, bəbáft, šxet, ʔəg^wərəg^wépəmə.

(c) Przetłumacz na dialekt beslenejski:

*szyją; udają, że lecą; rzeczywiście płonął (płonęła); nie może jeść; jeśli mówią;
gryzą.*

Koniecznien zaznacz akcent wyrazowy.

⚠ Język kabardyjski należy do grupy abchasko-adygejskiej rodziny północnokaukaskiej. Używa się go w Federacji Rosyjskiej (516 000 osób), jak również Turcji i innych krajach Bliskiego Wschodu.

ç, g^w, ç, š, š', ʔ, x, ɣ^w, ʒ, ʔ są spółgłoskami; ə jest samogłoską. Znak „˘” oznacza akcent.
—Piotr Arkadjew

Zadanie nr 3 (20 punktów). Soundex jest algorytmem do kodowania nazwisk. Został opracowany w USA w latach 1918-1922 przez Roberta C. Russella i Margaret King Odell dla ułatwienia znajdowania podobnie brzmiących nazwisk. W połowie XX wieku Soundex był szeroko wykorzystywany w Ameryce do analizowania spisów powszechnych z lat 1890-1920.

Poniżej zamieszczono przykładową kartę z danymi ze spisu powszechnego z 1910 roku. Widnieje na niej kod Soundex W425 dla nazwiska *Wilson*.

LOUISIANA			
W425		HEAD OF FAMILY	E. D.
Wilson, Alce			118
COLOR	AGE	BIRTHPLACE	
B	42		
COUNTY	CITY		
St. Landry			
OTHER MEMBERS OF FAMILY			
NAME	RELATIONSHIP	AGE	BIRTHPLACE
Eugene	W	46	
Regina	D	15	
Walter	S	13	
Louisa	D	12	
Camila	D	7	
Conell	S	7	
Hudson	S	4	

FORM 10-636 (4-20-61)
1910 CENSUS INDEX - FAMILY

U.S. DEPARTMENT OF COMMERCE
BUREAU OF THE CENSUS

Źródło: <https://familysearch.org/learn/wiki/en/Soundex>

Dana jest lista nazwisk i odpowiadających im kodów Soundex w kolejności losowej. Brakuje niektórych znaków:

Allaway, Anderson, Ashcombe, Buckingham, S312, T₁6₁, ₁5₁3, C42₁, T520,
Chapman, Colquhoun, Evans, Fairwright, L₁42, A536, C155, ₁623, S356,
Kingscott, Lewis, Littlejohns, Stanmore, ₁252, ₁152, ₁330, A251, A400, L2₁0
Stubbs, Tocher, Tonks, Whytehead

- Opisz, jak tworzony jest kod Soundex krok po kroku.
- Dopasuj nazwiska do kodów Soundex i uzupełnij brakujące znaki.
- Zapisz kody Soundex dla poniższych nazwisk:

Ferguson, Fitzgerald, Hamnett, Keefe, Maxwell, Razey, Shaw, Upfield.

—Aleksandr Piperski

Zadanie nr 4 (20 punktów). Dane są zdania w języku wambaya i ich tłumaczenia na polski:

1. <i>Ngarlu nya.</i>	Ty tańczyłeś.
2. <i>Gulugba ngu.</i>	Ja pośpię.
3. <i>Bardbi ga bungmanya.</i>	Staruszka uciekła.
4. <i>Ngunybulugi barrawunguji.</i>	Lekarz ma dom.
5. <i>Ngajbi nginya.</i>	Ja cię zobaczyłem.
6. <i>Dagumajba nguyu ngunybulugi.</i>	Ona uderzy lekarza.
7. <i>Alanga gu ngarlujba janjingunya.</i>	Dziewczyna zatańczy z psem.
8. <i>Ngajba gununyu.</i>	On cię zobaczy.
9. <i>Ngirra nga gijilulu.</i>	Ja ukradłem pieniądze.
10. <i>Yagujba nyu barrawuwaji.</i>	Ty zostawisz go bez domu.
11. <i>Daguma ngiyinga bungmanyani.</i>	Staruszka uderzyła mnie.
12. <i>Bardbi ga darranggunguji.</i>	On uciekł z kijem.
13. <i>Alayulu ngiya juwa.</i>	Ona znalazła mężczyznę.
14. <i>Juwani gina ngajbi gijilulungunya.</i>	Mężczyzna zobaczył ją z pieniędzmi.
15. <i>Yagu gininga.</i>	On mnie zostawił.
16. <i>Bungmaji gina ngajbi balamurruwaji.</i>	On zobaczył starca bez włóczni.
17. <i>Dirragba gu bungmaji.</i>	Starzec skoczy.

(a) Przetłumacz na polski:

18. *Alayulujba nguyunyu bungmanyani.*
19. *Yagu gininya.*
20. *Janji darrangguwaji.*
21. *Ngirra nya alanga.*
22. *Daguma nyinga.*
23. *Dirragbi ga balamurrungunya.*

(b) Przetłumacz na język wambaya:

24. Ty mnie zostawisz.
25. Lekarz pospał.
26. Mężczyzna ucieknie z pieniędzmi.
27. On ukradnie psa.
28. Dziewczyna cię zobaczyła.

⚠ Język wambaya należy do rodziny zachodnio-barklijskiej. Mówi nim około 50 osób w australijskim Terytorium Północnym.

—Ksenia Gilarowa

Zadanie nr 5 (20 punktów). Dane jest 25 półwierszy poezji somalijskiej zapisanych w metrum o nazwie masafó:

1. ogaadeen ha ii dirin	14. daliilkii ku siiyaye
2. duul haad amxaaraa	15. miyaad iigu duurxuli
3. kaa dooni maayee	16. dorraad adigu kama dhigin
4. amba waa ku daba geli	17. ma deldelin raggoodii
5. dakanka iyo qaankee	18. deelqaadkan aad tiri
6. anaa been dabaadee	19. diigaanyo ciidana
7. galbeed uga dareershaan	20. wax ma kala dillaallaa
8. dalkaad adigu joogtiyo	21. duunyada ka qaadoo
9. dar alliyo heshiis iyo	22. diinkiyo dugaaggiyo
10. mase waa dayoobeen	23. dildillaaca waaberi
11. dacalkaaga kuma shuban	24. dibnahaaga kama qiran
12. miyaan duudsiyaayaa	25. hobyó wixii ka soo degey
13. doodaye maxaad oran	

Aby pomóc Ci w zrozumieniu struktury masafó, poniżej podano 10 półwierszy, utworzonych z półwierszy autentycznych poprzez przypadkowe przestawienie słów w obrębie półwiersza. Niektóre spośród nich mogą odpowiadać regułom wersyfikacji, ale większość jest błędna:

26. u anigaa lehe diin	31. kuu miyuu tari wax dafir
27. waad nimankaad ma diidi	32. kuu daalasaayee nin
28. qoran daftarkaaga kuma	33. shareecada dikrigiyo
29. fuushaan kaama dusha	34. dumarkii furayaan ma
30. helo dabacayuun kulaan	35. ogaadee diyaar kuu

(a) Opisz strukturę półwiersza masafó.

(b) Poniżej znajduje się jeszcze 10 półwierszy masafó. Pięć z nich jest autentycznych, a pięć zawiera przypadkowe rozmieszczenie wyrazów. Które są które?

36. war ismaaciil daarood	41. digaxaarka mariyoo
37. dir miyaad wadaagtaan	42. ciid iyo doolo diraac
38. labadaad ka duudiye	43. nooma keeneen darka
39. ka jannadaad daahiye	44. kala deyaayaa miyaan
40. adiga iyo deriskaa	45. wuxuun kaa danqaabaan

—Aleksandr Piperski

Redakcja: Bożydar Bożanow (red. odp.), Qitong Cao, Iwan Derżanski (red. techn.), Hugh Dobbs, Dmitrij Gerasimow, Ksenia Gilarowa, Stanisław Gurewicz, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin, Bruno L’Astorina, Jae Kyu Lee, Elica Milanowa, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Aleksandr Piperski, Maria Rubinsztejn, Daniel Rucki, Estere Šeinkmane, Artūrs Semeņuks, Paweł Sofroniew, Milena Wenewa.

Tekst polski: Daniel Rucki.

Powodzenia!